

KUVAILULEHTI

Raportissa arvioidaan yliopistojen hallinnollisen autonomian tilaa suhteessa perustuslain vaatimuksiin sekä ylioppilaskunnan automaatiojäsenyyden perusteita. Arviointia varten on koottu oikeudellinen ja kansainvälinen katsaus sekä laaja kuulemisaineisto.

Yliopistoilla on perustuslain mukaan itsehallinto sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään. Yliopistolaissa ovat hallintorakenteiden yleiset puitteet ja keskeiset toimielimet. Selvitysryhmän näkemyksen mukaan laintasaisen sääntelyn ei tule olla nykyistä yksityiskohtaisempaa. Johtosäännöillä yliopistot voivat luoda omia tarpeitaan palvelevia malleja ja kehittää toimintaansa kolmikantaisen yliopistodemokratian keinoin.

Ylioppilaskuntien automaatiojäsenyyttä koskevan perustuslakivaliokunnan tulkintalinjan mukaan ylioppilaskuntaa on pidettävä perinteisenä osana itsehallinnon omaavaa yliopistoa, ja ylioppilaskunnalla on merkittävä osuus sen hallinnossa. Selvitystyössä ei ole löydetty perusteita nykyjärjestelmän muuttamiseen.

Kuulemisaineisto osoittaa, että yliopistoyhteisön jäsenten osallistumista on mahdollista kehittää ja monipuolistaa. Samalla tulee huomioida kolmikantainen yliopistodemokratia, jota pidetään tärkeänä osana yliopistojen toimintakulttuuria.

Selvitysryhmä korostaa, että julkistaloudessa tarvitaan pitkäjänteisiä rahoitusmalleja, jotka edistävät yliopistojen itsensä asettamien tutkimusta ja opetusta koskevien strategisten tavoitteiden saavuttamista. Ryhmä suosittaa, että suoritetaan OKM:n rahoitusohjauksen vaikutusten arviointi ja täsmennetään sen suhde yliopistoautonomiaan.